

Warszawa, 25-04-2024 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk

II.510.186.2024.MT

Pan insp. Marek Boroń
Komendant Główny Policji
ePUAP

Szanowny Panie Komendancie,

do Rzecznika Praw Obywatelskich zwróciła się „La Strada” - Fundacja Przeciwno Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu z zagadnieniem składania w jednostkach Policji przez cudzoziemców niewładających językiem polskim ustnych zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z ich pokrzywdzeniem.

Fundacja opisała przypadek obywatela Republiki Indii, któremu zapewniła zdalną (online) pomoc tłumacza z języka hindi przy złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, co nie zostało przez Policję zaaprobowane. W piśmie Fundacji sugeruje się, że to osoba, która nie włada językiem a jednocześnie jest pokrzywdzona przestępstwem, chcąc złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, musi zapewnić sobie tłumacza.

Rzecznikowi Praw Obywatelskich znane są obowiązujące regulacje prawne, w świetle których językiem urzędowym jest język polski, co determinuje posługiwanie się wyłącznie nim w ramach czynności wyjaśniających i procesowych.

Za odpowiadające oczekiwanemu standardowi ochrony praw i wolności człowieka i obywatela oraz zasad równego traktowania Rzecznik uznaje funkcjonujące w Policji wewnątrz akty, w szczególności wydane na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹ Wytyczne Nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie wykonywania niektórych czynności dochodzeniowo-śledczych przez policjantów².

Przewidziane w ww. Wytycznych zawiązanie tłumacza do podejmowanych czynności z udziałem osoby niewładającej językiem polskim wydaje się w aspekcie materialnoprawnym odpowiednio określone.

Jednak z uwagi na opisany przez Fundację „La Strada” przypadek cudzoziemca faktycznie pozbawionego prawa do pomocy tłumacza przy złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, Rzecznik zobligowany jest do zbadania i określenia skali zgłoszonego problemu. Ten problem, o ile potwierdzi się jego powszechne występowanie, wydaje się bowiem być ściśle powiązany z praktycznym wymiarem respektowania przez policjantów norm prawnych powszechnie obowiązujących³ i powołanych wytycznych Komendanta Głównego Policji.

Tym samym, na zasadzie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich⁴ uprzejmie proszę:

1. przedstawienie danych statystycznym (jeśli dane te są gromadzone), w ilu przypadkach, na przestrzeni lat 2021 - 2023, osoby niewładające językiem polskim składały ustne zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z ich pokrzywdzeniem, z udziałem przybranego staraniami Policji tłumacza;
2. wskazanie, czy, a jeśli tak, to w jakiej skali, w skargach kierowanych do Policji sygnalizowany jest problem niezapewnienia osobie niewładającej językiem polskim pomocy tłumacza przybranego staraniami Policji do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub innych czynności procesowych;
3. wyjaśnienie w jaki sposób w Policji jest identyfikowany język ojczysty osoby niewładającej językiem polskim, celem przybrania do czynności z jej udziałem tłumacza tego języka.

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1782, z późn. zm.

² Dz. Urz. KGP z 2017 r., poz. 59, dalej jako: „Wytyczne”.

³ Art. 204 k.p.k.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1058.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Załączniki: pismo „La Strada” Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu.